

A Kúria a dr. Muszka Sándor ügyvéd által képviselt I.r., II.r., III.r., a IV.r. és az V.r. felperesnek a dr. Paulikovics Péter ügyvéd által képviselt alperes ellen kártérítés megfizetése iránt a Székesfehérvári Törvényszéken 15.G.40.032/2012. szám alatt folyamatban volt, és a Fővárosi Ítéltábla 16.Gf.40.765/2013/4. számú ítéletével befejezett perében az alperes által előterjesztett felülvizsgálati kérelem folytán - tárgyaláson kívül - meghozta az alábbi

í t é l e t e t:

A Kúria a jogerős ítéletet hatályában fenntartja.

Kötelezi az alperest, hogy 15 nap alatt fizessen meg az I.r. felperes részére 12.700 (Tizenkettőezer-hétszáz) forint, a II.r. felperes részére 22.225 (Huszonkettőezer-kettőszázhuszonöt) forint, a III.r. felperes részére 37.465 (Harminchétezer-négyszázhatvanöt) forint, a IV.r. felperes részére 34.290 (Harmincnégyezer-kettőszázkilencven) forint és az V.r. felperes részére 12.700 (Tizenkettőezer-hétszáz) forint felülvizsgálati eljárási költséget.

Megállapítja, hogy a le nem rótt 361.000 (Háromszázhatvanegyezer) forint felülvizsgálati eljárási illetéket az állam viseli.

Ez ellen az ítélet ellen felülvizsgálatnak nincs helye.

I n d o k o l á s

A ... Közgyűlése költségvetési rendeletében jóváhagyta az alperes 2011. évre vonatkozó költségvetését. Az alperes az akkori igazgató, ... irányításával az önkormányzat illetékes bizottsága részére összeállította a színház 2011. évi munkatervét, aminek részét képezte a 2011. évi, illetve 2012. évi költségvetési terv is. A bizottság a munkatervet elfogadta. Az önkormányzat közgyűlése 2011. március 31-én tárgyalta az alperes működtetésével, évadterve kialakításával kapcsolatos feladatokat. Az igazgató feladata volt az évad 2011. évét érintő előadásai esetében június 15-ig, míg 2012. év tekintetében november 30-ig a művészekkel való szerződés-kötés, illetve szereposztás elkészítése.

Az alperes igazgatója 2011. április 26-án a 2011-2012. évi színházi évadra nézve több szerződést kötött az előadásokkal érintett művészekkel, így többek között a felperesekkel is. Az alperessel létrejött szerződések alapján I.r. felperes a koreográfiai feladatokat 1.000.000 forint, a II.r. felperes a karmesteri tevékenységet 1.600.000 forint, a III.r. felperes a jelmeztervezői munkát 3.000.000 forint, a IV.r. felperes a díszlettervezői feladatokat 2.700.000 forint, az V.r. felperes a karmesteri, illetve zenei vezetői munkát 500.000 forint díjazás ellenében vállalta.

A megbízási, illetve vállalkozói szerződések rendelkeztek a szerződés felmondással vagy elállással történő megszüntetéséről. E szerint a megbízott az első olvasópróba előtti 30. napig mondhatta fel a szerződést jogkövetkezmények nélkül, ezt követően a felek a rendes felmondás jogát kizárták. A megbízó a szerződéseket felmondhatta, ha a megbízott a feladatai ellátásra tartósan alkalmatlanná vált. Úgy állapodtak meg, hogy amennyiben műsorváltozás vagy más ok miatt a darab bemutatására nem kerül sor - az erről való írásbeli tájékoztatás mellett - június 30-ig történő közlés esetén a díj 40%-a, míg ezt követő közlés esetén a díj 80%-a illette a megbízottat.

A közgyűlés ... április 20-i határozatával, április 27-i hatállyal felmentette. Ezt követően az igazgatóhelyettes ... látta el az igazgatói feladatokat, aki június 10-én új munkatervet készített, amelyet az önkormányzat június 16-i határozatával elfogadott. Az új munkaterv értelmében a korábbi darabok közül csak a Csárdáskirálynő, valamint az Óz, a csodák csodája maradtak műsoron, azonban azt is más stábbal kívánták bemutatni.

A felperesek keresetükben kárátalányként a szerződéses díj 80%-ának megfizetésére kérték kötelezni az alperest. Arra hivatkoztak, hogy az alperes a szerződésekben meghatározott darabokat egyáltalán nem vagy nem az ő közreműködésükkel mutatta be, a szerződéseket nem mondta fel, ezért az alperes magatartása folytán a szerződések teljesítése lehetetlenült, így a szerződéses kötbérkikötés alapján köteles a szerződésben meghatározott díjak 80%-át megfizetni.

Az alperes érdemi ellenkérelmében a kereset elutasítását kérte, elsődlegesen a szerződések, másodlagosan azok felmondásával kapcsolatos rendelkezések semmisége miatt, harmadlagosan, amennyiben a bíróság a szerződéseket érvényesnek tekinti, a kötbér 10-20%-ra történő mérséklését kérte. Arra hivatkozott, hogy az államháztartási törvényben előírt fenntartói engedéllyel a kötelezettségvállalások fedezetére vonatkozóan nem rendelkezett, így pénzügyi kötelezettséget nem vállalhatott volna. Előadta, hogy költségvetési intézmény pénzügyi kötelezettséget csak a gazdasági vezető ellenjegyzése mellett vállalhat, a szerződések aláírását a

gazdasági vezető éppen a működőképesség fenntartása miatt nem írta alá. Megítélése szerint a szerződések jó erkölcsbe is ütköznek arra tekintettel, hogy az akkori igazgató a felmentése idején kötött a színházra hátrányos szerződéseket, és erkölcstelen magatartás volt a vele jó kapcsolatot ápoló személyekkel a szerződéseket megkötni.

Az elsőfokú bíróság ítéletével kötelezte az alperest, hogy fizessen meg az I.r. felperesnek 400.000 forintot, a II.r. felperesnek 700.000 forintot, a III.r. felperesnek 1.180.000 forintot, a IV.r. felperesnek 1.080.000 forintot és az V.r. felperesnek 250.000 forintot. Az egyes tőkeösszegek után késedelmi kamatban is marasztalta az alperest.

A másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyta.

A jogerős ítélet indokolása szerint a felek által kötött szerződések sem jogszabályba, sem jó erkölcsbe nem ütköznek. Az államháztartásról szóló 1992. évi XXXVIII. törvény alapján az alperesre, illetve az önkormányzatra vonatkozó kötelezettségek nem érintik a harmadik személyekkel kötött szerződések érvényességét. Ugyanígy a gazdasági vezető ellenjegyzésének hiánya a felperesekkel kötött szerződések érvényessége során nem értékelhető. Az alperes korábbi igazgatója nemcsak a felperesekkel, hanem további negyven emberrel kötött hasonló felmondási rendelkezéseket tartalmazó szerződést, így nem állapítható meg a szerződések jó erkölcsbe ütközése sem. Emellett az alperesnek lehetősége volt a felperesek foglalkoztatására, ennek elmaradását nem indokolta kellően, egyebekben a felmondási rendelkezéseket az alperes új igazgatója a későbbi szerződésmódosítások során nem változtatta meg, azokat nem kifogásolta.

A bíróság megállapította, hogy a szerződések - a felek által sem vitatottan - a Ptk. 246.§-a szerinti kötbérikötést tartalmaztak. A szerződés írásbeli felmondására ugyan nem került sor, ugyanakkor az alperes a III.r. és IV.r. felperest telefonon értesítette, hogy munkájukra nem tart igényt, és a többi felperes is nyilvánvalóan tudomást szerzett a műsorváltozásról. A szerződések június 30-ig történt közlés esetén a kár mértéket a díj 40%-ában határozták meg. Erre tekintettel a Ptk. 247. § (1) bekezdése alapján a túlzott mértékű kötbért mérlegeléssel csökkentve kötelezte az alperest a díjak 40%-ának megfelelő mértékű kötbér megfizetésére.

A jogerős ítélet ellen az alperes terjesztett elő felülvizsgálati kérelmet, amelyben elsődlegesen a kereseteket teljes egészében elutasító határozat meghozatalát, másodlagosan a jogerős ítélet elsőfokú ítéletre is kiterjedő hatályon kívül helyezését és az elsőfokú bíróság új eljárásra és új határozat hozatalára utasítását kérte. Álláspontja szerint a bíróság megsértette a Pp. 221. § (1) bekezdését.

Az alperes felülvizsgálati kérelme szerint a bíróság figyelmen kívül hagyta, hogy a képviseletében a korábbi igazgató annak tudatában kötött szerződéseket 2011. április 26-án, hogy a közgyűlés öt április 20-i határozatával a megbízatásából április 27-i hatállyal felmentette. A felperesek is csalárd módon jártak el ennek ismeretében akkor, amikor a perbeli szerződéseket megkötötték. Ismételten hivatkozott arra, hogy a szerződéseket a gazdasági vezető nem ellenjegyezte, így azok egyébként is jogszerűtlenek. Sérelmezte a bíróságok által mérlegelés útján megállapított kötbér mértékét. E körben további megjelölés nélkül a korábbi beadványaira hivatkozott.

A felperesek felülvizsgálati ellenkérelme a jogerős ítélet hatályában való fenntartására irányult.

A Pp. 272. § (2) bekezdése pontosan rögzíti, hogy milyen adatokat kell a felülvizsgálati kérelemnek tartalmaznia. Abban nem elegendő csupán a korábbi beadványokra (BH1995.99.II.) vagy - jogi álláspont kifejtése nélkül - csupán a korábban előadottakra (BH1998. 558.) utalni. Ezért a jogszabályhely megjelölése nélkül előterjesztett felülvizsgálati indokokat a Kúria érdemben nem vizsgálta.

A Kúria a felülvizsgálati eljárás eredményeként azt állapította meg, hogy a jogerős ítélet a felülvizsgálati kérelemben megjelölt okból nem jogszabálysértő.

A Pp. 221.§ (1) bekezdése szerint az ítélet indokolásában röviden elő kell adni a bíróság által megállapított tényállást az arra vonatkozó bizonyítékok megjelölésével, hivatkozni kell azokra a jogszabályokra, amelyeken a bíróság ítélete alapszik. Meg kell említeni azokat a körülményeket, amelyeket a bíróság a bizonyítékok mérlegelésénél irányadónak vett, végül utalni kell azokra az okokra, amelyek miatt a bíróság valamely tényt nem talált bizonyítottnak, vagy amelyek miatt a felajánlott bizonyítást mellőzte.

A bíróság az indokolási kötelezettségének eleget tett. A szerződéskötés körülményeivel kapcsolatban helytállóan jutott a bíróság arra a következtetésre, hogy önmagában abból a tényből, hogy az alperes korábbi igazgatója a felmentése tudatában kötött szerződéseket, még nem lehet a szerződés jó erkölcsbe ütköző voltára következtetni. Megalapozottan állapította meg a bíróság, hogy az alperes gazdasági vezetője ellenjegyzésének hiánya nem eredményezi a szerződések semmisségét, ugyanis az ellenjegyzés hiánya az alperes belső működésének körében értékelendő, harmadik személyek felé nem hat ki. A bíróság az alperesi hivatkozással ellentétben a kötbér mértékének megállapításánál értékelte, hogy a felperesek tudomást szereztek az igazgatóváltásról, a repertoár

megváltozásáról, és ennek megfelelően rendelkezett a kötbér mérsékléséről.

Mindezek alapján a jogerős ítélet indokolása a Pp. által előírt követelményeknek megfelel, a bíróság helyesen értékelte a rendelkezésére álló bizonyítékokat és emelte ki azokat a körülményeket, amelyekre a döntését alapította.

A kifejtettek értelmében a Kúria a jogerős ítélet felülvizsgálattal támadott rendelkezéseit a Pp. 275. § (3) bekezdése alapján hatályában fenntartotta. A Pp. 78. § (1) bekezdése alapján kötelezte az alperest a felperesek - ÁFA-t is tartalmazó ügyvédi munkadíjból álló - felülvizsgálati eljárási költségeinek megfizetésére.

Az alperes teljes személyes illetékmentessége folytán az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény (Itv.) 74. §-ára tekintettel a 6/1986 (VI. 26.). IM rendelet 14. §-a alapján a felülvizsgálati eljárási illetéket az állam viseli.

Budapest, 2015. március 26.

Dr. Bartal Géza s.k. a tanács elnöke, Dr. Simonné Dr. Gombos Katalin s.k. előadó bíró, Dr. Farkas Attila s.k. bíró